בס"ד בס"ד אברהם מנינג

PREPARING FOR THE YAMIM NORA'IM

STRIKING THE PERFECT BALANCE OF AHAVA AND YIRAH

סליחות תש'ע

A] INTRODUCTION: UNDERSTANDING THE UNIQUE TIME OF YEAR

א"ר יהודה והא כתיב (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך יי' עת רצון, זמנין דאיהו עת רצון וזמנין דלאו איהו עת רצון. זמנין דשמע 1. וזמנין דלא שמע. זמנין דאשתכח וזמנין דלא אשתכח - דכתיב (ישעיה נ"ה) *דרשו יי' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב*

זוהר כרך א פרשת וירא קה:

Some times are more suited to a deeper and more direct connection with Hashem

דרשו ה' בהמצאו - ... אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים 2

ראש השנה יח.

The period of the Yamin Noraim is a time for 'drisha' - active searching and demanding - of ourselves and of G-d

וַיִּתַרצֵצוּ הַבָּנִים בִּקָרבָה וַתֹּאמֵר אָם כֵּן לָמֶה זֵה אָנכִי וַתֵּלֵךְ <u>לִדְרשׁ אֵת ה</u>:

בראשית כה:כב

3.

Rivka goes to be 'doresh' to discover why she is having such a problem pregnancy. In this context 'derisha' means to demand an answer. Rav Hirsch says that דרס and דרס come from the same form. לדרוס is to trample so we are to understand 'drush' as a very active, insistent and demanding approach

ואני תפלתי לך ה' עת רצון רבי חנינא בר פפא שאל לרבי שמואל בר נחמן מהו דכתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון אמר לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה לעולם פתוחים

דברים רבה פרשה ב ד"ה יב ד"א כה'

What makes this time of year so special is the element of teshuva which can achieve things that normal tefilla cannot

ל ואני תפלתי לך ה' עת רצון (תהלים סט יד), נמשלה התפלה למרחץ, מה המרחץ הזה פעמים פתוחה פעמים נעולה, כך הם שערי תפלה, פעמים פתוחה פעמים נעולה. אבל התשובה נמשלת לים, מה הים הזה לעולם פתוח, כך שערי תשובה לעולם פתוחים. ומה המרחץ אדם הולך למרחץ לרחוץ והוא מוצא שם אביו או רבו מתבייש והולך לו, כך הם שערי תפלה. אבל הים מוצא רבו או אביו מרחיק עצמו קימעא ורוחץ במקום אחר

איכה רבה פרשה ג ד"ה סכות בענן

Chazal compare tefilla to a bath-house - sometime open and sometimes closed; a place where we may feel embarrassed and self-conscious. But teshuva is like the sea - always open and somewhere that we can find our true selves, without being weighed down by the self-consciousness of our negativity. Also, the sea (not the bathhouse) is a mikva!

אמר רבי עקיבא - אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין מי מטהר אתכם! אביכם שבשמים שנאמר *וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם* ואומר *מקוה ישראל ה*' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

משנה מסכת יומא פרק ח:ט

Hashem is the hope (mikveh) and the mikva to purify His people

B] THE DICHOTOMY OF YIRAH AND AHAVA

בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון. מאי כבני מרון? כבני אמרנא (**רש"י - ככבשים שמונין** אותן לעשרן, ויולאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין ללאת כאחד)

ראש השנה יח

7.

On Rosh Hashana all the world steps before Hashem in single file - under inescapable scrutiny. This unflinching and searching analysis is the 'derisha' and the intensity of the Yamim Noraim

שאין קורין הלל לא בראש השנה ולא ביום הכפורים, לפי שהם ימי תפלה והכנעה לפני ה' ויראה ממנו וניסה אליו ותשובה איו ותחנה ובקשת מחילה, ואין ראוי במצבים כאלה לשמוח ולשיש

רמב"ם על משנה מסכת ראש השנה פרק ד משנה ז

As such there is no Hallel on R.H. - but an atmosphere of 'yirah' and teshuva which, the Rambam states, does not allow for 'simcha and sason'. Rejoicing and 'Unetane Tokef' do not seem to go together

(ב) וַנָּבִיא עֶזְרָא הַכּּהֵן אֶת הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה וְכֹל מֵבִין לִשְׁמֹעַ **בְּיוֹם אֶחָד לַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִּיעִי**ּ ... (ט) וַיֹּאמֶר וְטְמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעָזְרָא הַכּּהֵן הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם הַמְּבִינִים אֶת הָעָם לְכָל הָעָם **הַיּוֹם קַדשׁ הוּא לַה' אֱלֹקיכֶם אַל תִּתְאַבְּלוּ וְאַל תִּבְכּוּ** בָּי בּוֹכִים בָּל הָעָם בְּשָׁמְעָם אֶת דִּבְרֵי הַתּוֹרָה: (י) וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אַכְלוּ מַשְׁמֲנִים וּשְׁתוּ הְשִׁלְחוּ מְנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי קַדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנִינוּ וְאַל תִּעָצֵבוּ כִּי חֶדְּוָתַ ה' הִיא מָעֻזְּכֶם:

נחמיה פרק ח

The first R.H. recorded in Tanach was in the time of Ezra and Nechemia. The people, returning from galut without a clear understanding of what Hashem wants from them, respond to R.H. with crying and wailing. But Nechemia tells them three things (i) to eat and drink' (ii) to give presents to others; and (iii) to generate an atmosphere of kedusha for Hashem. The overall message he gave them was to take strength in Hashem's 'chedva' - joy!

10. אדם שיש לו דין לובש שחורים ומתעטף שחורים ומגדל זקנו ואין חותך צפרניו לפי שאינו יודע איך יצא דינו. אבל ישראל אינן כן לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחין זקנם ומחתכין צפרניהם ואוכלין ושותין ושמחים בר"ה לפי שיודעין שהקב"ה יעשה להם נס. לפיכך נוהגין לספר ולכבס בער"ה ולהרבות מנות בר"ה ומכאן תשובה למתענין בר"ה

טור אורח חיים סימן תקפא

The Tur draws attention to our positive and confident response to impending judgement

א: אוכלים ושותים ושמחים, ואין מתענין בר"ה ... ; אמנם לא יאכלו כל שבעם, למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה' על פניהם. ב: יש מקומות שקבלה בידם שכל מי שרגיל להתענות בר"ה ומשנה רגילתו ואינו מתענה, אינו משלים שנתו

שולחן ערוך אורח חיים סימן תקצו

The Shulchan Aruch legislates for a judicious balance - retrained simcha. But those who have custom to fast must do so!

עבְדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה וְגִילוּ בִּרְעָדָה: 12.

תהלים פרק בייא

This is in fact the concept of gila bire'ada - joy in trembling - yirah and ahavah in one emotion

13. והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד *צמאה נפשי לאלהים לאל חי*, וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד *כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו*

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב

The Rambam explains that this dichotomy with the understanding that ahavah and yirah are simply two responses to the same condition - closeness to Hashem (through understanding)

אע'פ שאצל בשר ודם היראה והשמחה הם דבר והפכו, שבשעה שהאדם מפחד מזולתו הוא עומד נרתע ודואג. אבל הקב'ה איננו כן. אדרבה כשהאדם מתבונן בגדולתו וירא מפניו ישמח ויגיל באותה יראה

ר' יונה מס' ברכות ר' פ' ה'

Rabbeinu Yonah expresses the same idea explicitly

היודע היאך עורכין הזכיות כנגד העונות

C] PRACTICAL TESHUVA - WHO AM I AND HOW SHOULD THAT MAKE ME FEEL?

הלכה א: כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכיות ועונות, מי שזכיותיו יתירות על עונותיו צדיק, ומי שעונותיו יתירות על זכיותיו רשע, מחצה למחצה בינוני

הלכה ב: ושקול זה אינו לפי מנין הזכיות והעונות אלא לפי גודלם, יש זכות שהיא כנגד כמה עונות שנאמר יען נמצא בו דבר טוב, ויש עון שהוא כנגד כמה זכיות שנאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה, ואין שוקלין אלא בדעתו של אל דעות והוא

הלכה ג בכל שנה ושנה שוקלין עונות כל אחד ואחד מבאי העולם עם זכיותיו ביום טוב של ראש השנה, מי שנמצא צדיק נחתם לחיים, ומי שנמצא רשע נחתם למיתה והבינוני תולין אותו עד יום הכפורים אם עשה תשובה נחתם לחיים ואם לאו נחתם למיתה

הלכה ד: לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג

The Rambam classifies the 'Beinoni' as the person who's sins EXACTLY match their merits. Furthermore, the calculation is done qualitatively with the most precise and infinite exactitude. Surely, the chances of ANYBODY really being a Beinoni are almost zero. Then he says that every one of us - in fact the whole world - is a Beinoni!!

Rav Yitzchak Berkovits explains that the process of teshuva is essentially working out where you are, where you're aiming for and which direction you're going in. There are thus a few stages to a real teshuva process:-

- 1. Working out who we are, with all our middot nature and nurture
- 2. Working out from that which areas of life we are capable of changing right now and also in the past. The areas of life which we could not have been blamed for getting wrong (in the context of who we were) do NOT require teshuva
- 3. The areas which could have been done better SHOULD have been done better and we need to do teshuva/vidui etc for those. (Now there are NO excuses so it's real!)
- 4. Identifying where we want to get to and how a meaningful and reasonable program of improvement can be implemented NOW to aim to reach there in the LONG TERM

This process is on the one hand painful and self-critical but on the other hand cleansing and liberating. It is NOT really about what we DID but who we ARE

עָלָה אֱלקים בַּתְרוּעָה ה' בְּקוֹל שוּפָר 16.

תהלים מז:ו

The Shofar is the key to transition from yirah to ahavah - from din to rachamim. Here we see that the shofar is a broken teruah connected with elokim/din and a confident kol, connected with Hashem/rachamim

This is the process of ALL growth in learning, middot, skills etc

SIMPLICTY~SELF-SATISFACTION »»»»»» DECONSTRUCTION~SELF DOUBT »»»»» RECONSTRUCTION~SELF WORTH

TekiahTeruahTekiahIgnoranceConfusionKnowledgeWeaknessTrainingStrengthYirahAhava

גדולה תשובה, שזדונות נעשות לו כשגגותאיני? והאמר ריש לקיש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות! - לא קשיא; כאן - מאהבה, כאן - מיראה

יומא פו:

Teshuva itself can be motivated by yirah or ahavah. Teshuva from ahavah can turn all of the negative energies created by chet and form them into the positive energy of connection to Hashem

.... אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים....

משנה תענית פרק ד משנה ז

Yom Kippur is described in the Mishna as the happiest Yom Tov of the year

19. מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. במוצאי יום טוב הראשון של חג חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותושבחות, אלו ואלו אומרים אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחול לו

סוכה נא., נג.

The joy of Succot is this same joy - of the knowledge that teshuva is in our hands. This is the YIRAH and the AHAVA!